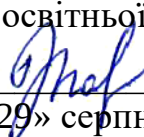

**Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, ДОКУМЕНТНИХ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з освітньої діяльності
 Оксана КОЛЯДА
«29» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.16 Спеціалізований туризм (спортивний)
(шифр і назва навчальної дисципліни)
освітня програма «Туризм»
(назва освітньої програми)
освітнього рівня перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)
галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність(ності) 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності(тей))

Інститут філології та масових комунікацій

Обсяг, кредитів: 90 год (3 кред.)
Форма підсумкового контролю: залік

Київ 2024рік

Робоча програма _____ **Спеціалізований туризм (спортивний)**
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів освіти за галуззю знань 24 Сфера обслуговування,
спеціальністю 242 Туризм. «29» серпня 2024 року. 22 с.

Розробник: Палієнко С.В., доцент кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Викладачі: Палієнко С.В., к.і.н., доцент кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій;
Дика В.А., старший викладач кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

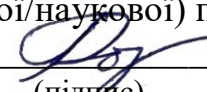
Завідувач кафедри Танська Л.В..

_____ Людмила ТАНСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 29» серпня 2024 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної / наукової) програми (керівником робочої групи) Освітньо-професійна програма «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування. Кваліфікація: бакалавр з туризму, протокол № 1 від «29» серпня 2024 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник робочої групи)

_____ Антоніна КОРОТЄЄВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2024/2025	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії	29.08.2024 р.		
№ протоколу	Протокол № 1		
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії			

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою:
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=15644>

Робочу програму перевірено

«29» серпня 2024 р.

Заступник директора

Інституту філології та масових комунікацій _____ Каріна ШЕКІР

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
4.1. Анотація дисципліни.....	7
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	8
4.2.1. Тематичний план.....	9
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	9
4.3. Форми організації занять.....	10
4.3.1. Теми практичних занять.....	10
4.3.2. Карта смостійної роботи студента	10
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	11
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	11
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	11
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	11
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	11
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	12
6.2. Система оцінювання роботи студентів/аспірантів упродовж семестру.....	13
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	13
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	14
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	14
6.6. Розподіл балів, які отримують студенти.....	14
6.7. Орієнтовний перелік питань до іспиту.....	15
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	16
7.1. Для інклюзивного навчання.....	16
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	17
7.3. Рекомендована література.....	21
7.4. Інформаційні ресурси.....	22
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4 кредит ЄКТС	Галузь знань 24 Сфера обслуговування (шифр і назва)	Вид дисципліни обов’язкова (загальноуніверситетська, обов’язкова чи за вибором студента)	
Загальний обсяг годин – 120 годин	Спеціальність 242 Туризм (шифр і назва)		
Модулів –1	Спеціалізація (назва)	Цикл підготовки загальний (загальний чи професійний)	
Змістових модулів –2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська (назва)	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи – 5	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год	2 год
Практичні, семінарські			
30 год.		30 год.	
Лабораторні			
-		-	
Самостійна робота			
74 год		88 год.	
Індивідуальні завдання: год.			
Вид семестрового контролю: іспит			
Відсоток аудиторних занять становить: для денної форми навчання – 36,6% для заочної форми навчання – 10%			

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

Здобувачі освіти заочної форми навчання мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи заплановані програмою дисципліни і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми навчання проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми навчання для здобуття ними усіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання, університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Спеціальний туризм (спортивний)» є оволодіння здобувачами освіти за спеціальності 242 «Туризм» специфічними знаннями та практичними навичками щодо організації та проведення спортивно-туристських заходів, що є складовою ланкою комплексної професійної підготовки фахівців з менеджменту туризму. Знання курсу розвивають професіоналізм студента, створюють базові знання для формування спеціаліста туристської галузі.

Завданням вивчення дисципліни «Спеціальний туризм (спортивний)» є:

- отримати необхідні навички для розробки та організації маршрутів з різних видів спортивного туризму;
- отримати необхідні навички для організації та проведення змагань зі спортивного туризму.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення дисципліни «Спеціальний туризм (спортивний)» студент повинен:

знати:

- місце спортивного туризму серед інших видів туристської діяльності;
- правове регулювання сфери спортивного туризму;
- класифікацію видів спортивного туризму;
- особливості розробки та організації маршрутів з кожного виду спортивного туризму;
- особливості організації та проведення змагань зі спортивного туризму;

уміти:

- розробити маршрут походу з будь-якого виду спортивного туризму;
- забезпечити безпеку учасників під час проведення спортивного туристського походу;
- організувати та провести змагання зі спортивного туризму.

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14
ОК 2.16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 15
ОК 2.16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 6	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23
ОК 2.16	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційно-правові основи спортивного туризму в Україні.

Тема 1. Вступ до курсу.

Тема 2. Нормативна документація зі спортивного туризму в Україні.

Тема 3. Змагання зі спортивного туризму.

Змістовий модуль 2. Види спортивного туризму.

Тема 4. Пішохідний і лижний види та скандинавська ходьба.

Тема 5. Гірський та спелеологічний види.

Тема 6. Технологія організації туристських змагань і зльотів.

Тема 7. Водний і вітрильний види.

Тема 8. Велосипедний, кінний, автомобільний і мотоциклетний види.

Тема 9. Комбінований туризм.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні: Основи туризму та орієнтування, Основи туризмознавства, Активний туризм і безпека туристичної діяльності.

Міжпредметні зв'язки: Основи туризмознавства; Географія туризму; Екологія та екологічна етика; Організація та планування туристичної діяльності; Сучасні інформаційні технології в галузі туризму; Основи туризму та орієнтування; Туристичне країнознавство; Туристсько-рекреаційні комплекси світу; Активний туризм і безпека туристичної діяльності, Міжнародний туризм.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Туризм з активними способами пересування												
Тема 1. Вступ до курсу		2					2	2				
Тема 2. Нормативна документація зі спортивного туризму в Україні		2	4			20	26		4			22
Тема 3. Змагання зі спортивного туризму		2	4			10	16		4			12
Всього годин	44	6	8	-		30	44	2	8			34
Змістовий модуль 2. Види спортивного туризму												
Тема 4. Пішохідний і лижний види та скандинавська ходьба	20	2	6			12	20		6			14
Тема 5. Гірський і спелеологічний види	14	2	4			8	14		4			10
Тема 6. Водний і вітрильний види	14	2	4			8	14		4			10
Тема 7. Велосипедний, кінний, автомобільний і мотоциклетний види	20	2	6			12	20		6			14
Тема 8. Комбінований туризм	8	2	2			4	8		4			6
Всього годин	76	10	22			44	76	0	22			54
Разом годин	120	16	30			74	120	2	30			84

Разом: 122 год., лекції – 16 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 74 год., підсумковий контроль – 2 год.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

Здобувачі освіти заочної форми навчання мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи заплановані програмою дисципліни і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми навчання проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми навчання для здобуття ними усіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання, університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми навчання.

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Спеціальний туризм (спортивний)»

Заняття	Тема	Самостійна робота, кількість балів
Змістовний модуль 1. Організаційно-правові основи спортивного туризму в Україні		
Лекція 1	Вступ до курсу	
Лекція 2	Нормативна документація зі спортивного туризму в Україні	
Лекція 3	Види змагань зі спортивного туризму	
Практичне 1	Правила змагань зі спортивного туризму	
Практичне 2	Настанови з видів туризму	
Практичне 3	Нормативна документація змагань зі спортивного туризму	30
Практичне 4	Порядок організації змагань зі спортивного туризму	
Змістовний модуль 2. Види спортивного туризму		
Лекція 4	Пішохідний і лижний види та скандинавська ходьба	
Лекція 5	Гірський та спелеологічний види	
Лекція 6	Водний і вітрильний види	
Лекція 7	Велосипедний, кінний, автомобільний і мотоциклетний види	
Лекція 8	Комбінований туризм	
Практичне 5	Пішохідний вид спортивного туризму	
Практичне 6	Лижний вид спортивного туризму	
Практичне 7	Вид «Скандинавська ходьба»	
Практичне 8	Гірський вид спортивного туризму	
Практичне 9	Спелеологічний вид спортивного туризму	
Практичне 10	Водний вид спортивного туризму	
Практичне 11	Вітрильний вид спортивного туризму	
Практичне 12	Велосипедний вид спортивного туризму	
Практичне 13	Кінний вид спортивного туризму	
Практичне 14	Автомобільний і мотоциклетний вид спортивного туризму	
Практичне 15	Комбінований вид спортивного туризму	
Види поточного контролю	Іспит	
Всього:		30

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

з/п	Тема заняття	денна форма
Модуль 1. Організаційно-правові основи спортивного туризму в Україні		
1.	Практичне заняття 1. Правила змагань зі спортивного туризму	2
2.	Практичне заняття 2. Настанови з видів туризму	2
3.	Практичне заняття 3. Нормативна документація змагань зі спортивного туризму	2
4.	Практичне заняття 4. Порядок організації змагань зі спортивного туризму	2
Модуль 2. Види спортивного туризму		
5.	Практичне заняття 5. Пішохідний вид спортивного туризму	2
6.	Практичне заняття 6. Лижний вид спортивного туризму	2
7.	Практичне заняття 7. Вид «Скандинавська ходьба»	2
8.	Практичне заняття 8. Гірський вид спортивного туризму	2
9.	Практичне заняття 9. Спелеологічний вид спортивного туризму	2
10.	Практичне заняття 10. Водний вид спортивного туризму	2
11.	Практичне заняття 11. Вітрильний вид спортивного туризму	2
12.	Практичне заняття 12. Велосипедний вид спортивного туризму	2
13.	Практичне заняття 13. Кінний вид спортивного туризму	2
14.	Практичне заняття 14. Автомобільний і мотоциклетний вид спортивного туризму	2
15.	Практичне заняття 15. Комбінований вид спортивного туризму	2

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Організаційно-правові основи спортивного туризму в Україні			
Нормативна документація змагань зі спортивного туризму	Самостійна робота студента	30	1-2
Всього: 20 год.	Всього: 20 балів		
Змістовий модуль 2. Безпека туристичної діяльності (3 курс)			
-			
Разом: 20 год.	Разом: 20 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. *За джерелом інформації:*

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з чотирьох змістовних модулів і викладається в двох навчальних семестрах: перший та другий змістовний модуль в першому семестрі, а третій і четвертий змістові модулі відповідно у другому семестрі.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю
I. Обов'язкові	
1.1. Відвідування лекцій	Не передбач.
1.2. Відвідування практичних занять	Не передбач.
1.3. Робота на практичному занятті	5
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	20
1.5. Виконання модульної роботи	30
1.6. Виконання ІНДЗ	Не передбач.
Разом: 60	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 100	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100	
II. Додаткові	
Виконання завдань для самостійного опрацювання	
2.1. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10
2.2. Підготовка конкурсної наукової роботи з будь-якої теми курсу	10
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5
Разом: 25	
Максимальна кількість балів за додаткові види роботи: 25	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	відмінно	5	A	відмінно
45 – 53	добре	4	BC	добре
36 – 44	задовільно	3	DE	задовільно
21 – 35	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 20		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.4. Оцінка за іспит: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	відмінно	5	A	відмінно
30 – 35	добре	4	BC	добре
24 – 29	задовільно	3	DE	задовільно
14 – 23	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 13		2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	відмінно	5	зараховано	A	відмінно
82 – 89	добре	4		B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4		C	добре
64 – 74	задовільно	3		D	задовільно
60 – 63	задовільно	3		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	не зараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Разом	Іспит	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	не більше 100	не більше 30	не більше 100
	40	10	15	10	10	15	5			

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

6.7. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Мета і основні завдання курсу «Спеціальний туризм (спортивний)».
2. Основні поняття та визначення в спортивному туризмі.
3. Місце спортивного туризму серед інших видів туристичної діяльності.
4. Класифікація видів спортивного туризму
5. Закони, нормативні документи, правила, що регламентують проведення подорожей зі спортивного туризму в Україні.
6. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю.
7. Суб'єкти діяльності, які займаються розвитком спортивного туризму в Україні.
8. Нормативна документація спортивних змагань зі спортивного туризму.
9. Положення про змагання зі спортивного туризму.
10. Умови проведення змагань зі спортивного туризму.
11. Методичні настанови з видів туризму.
12. Змагання туристських спортивних походів.
13. Підготовка змагань.
14. Суддівство змагань.
15. Підготовка учасників до спортивних змагань.
16. Принципи та методи проведення тренувань зі спортивного туризму.
17. Планування та структура тренувальних циклів.
18. Методика проведення тренувального заняття.
19. Класифікація туристського спорядження.
20. Пішохідний вид спортивного туризму
21. Лижний вид спортивного туризму
22. Вид «Скандинавська ходьба».
23. Гірський вид спортивного туризму
24. Спелеологічний вид спортивного туризму.
25. Водний вид спортивного туризму
26. Вітрильний вид спортивного туризму
27. Велосипедний вид спортивного туризму
28. Кінний вид спортивного туризму
29. Автомобільний і мотоциклетний вид спортивного туризму.
30. Комбінований вид спортивного туризму

ПРИКЛАД БІЛЕТУ ДО ЕКЗАМЕНУ

Форма

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

КАФЕДРА / ЦИКЛОВА КОМІСІЯ туризму, документних та міжкультурних комунікацій

Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

Усі спеціальності / спеціальність 242 «Туризм»

Семестр: осінній / весняний

Навчальна дисципліна: Спеціальний туризм (спортивний)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 11

1. Положення про змагання зі спортивного туризму.
2. Комбінований вид спортивного туризму.

Затверджено на засіданні кафедри /циклової комісії туризму, документних та міжкультурних комунікацій

Протокол № 1 від «28» серпня 2024 року.

Завідувач кафедри / голова циклової комісії Танська Л.В.
(підпис) (ПБ)

Екзаменатор доцент Палієнко С.В.
(підпис) (посада, ПБ)

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Електронний навчально-методичний комплекс дисципліни на платформі Інтернет-підтримки дистанційного навчання Moodle.
3. Контрольні питання з курсу.
4. Індивідуальні завдання для проведення поточного модульного контролю з дисципліни.
5. Мультимедійні презентації з курсу

7.1. Для інклюзивного навчання:

Застосування диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю.

Диференційоване викладання передбачає створення навчального середовища та організацію навчального процесу таким чином, щоб забезпечити успішне опановування дисципліни студентами з різними освітніми потребами (з порушеннями психофізичного розвитку, з обдарованістю, з різних культур).

Основоположним принципом диференційованого викладання є застосування різноманітних форм організації навчального процесу. Їх використання допомагає педагогам врахувати у навчальному процесі такі студентські відмінності:

рівень підготовленості – через коригування темпу навчання та рівня складності матеріалу;

індивідуальні стилі навчання – через організацію численних видів діяльності, щоб студенти мали змогу отримувати та опрацьовувати інформацію в різний спосіб, на різних рівнях;

інтереси – спираючись на схильності, зацікавлення та бажання самого студента опанувати певну тему чи виробити певне вміння.

Виходячи з цих положень, можна окреслити три підходи до диференціації викладання:

- 1) адаптація змісту, процесу та продукту навчальної діяльності;

2) варіювання вимог щодо ступеня виконання завдань студентами на окремому заняття або впродовж вивчення ширшої теми;

3) застосовування широкого спектру форм і методів організації навчальної діяльності; та виокремити чотири фактори, що забезпечують диференційоване викладання: а) зосередження на головних поняттях, ідеях та вміннях у кожній темі навчальної дисципліни; б) урахування індивідуальних відмінностей студента; в) поєднання оцінювання та викладання; г) постійна адаптація, модифікація змісту, процесу (методів і форм) та продукту навчальної діяльності.

Про диференційоване викладання можна говорити як про підхід, який демонструє: прийняття викладачем різноманітності студентського колективу (різні рівні базових і поточних знань студентів, їхня підготовленість, навчальні інтереси, індивідуальні стилі навчання); навички педагога щодо організації процесу навчання студентів з різними навчальними можливостями в умовах однієї академічної групи; прагнення викладача просувати студентів на більш високий рівень, забезпечуючи їм особистий успіх та надаючи необхідну підтримку і допомогу.

1. Електронний навчально-методичний комплекс дисципліни на платформі Інтернет-підтримки дистанційного та відкритого навчання Moodle.

2. Адаптовані контрольні питання з курсу.

3. Адаптовані індивідуальні завдання для проведення поточного модульного контролю з дисципліни.

4. Адаптовані мультимедійні презентації з курсу

7.2. ГЛОСАРІЙ (термінологічний словник)

Абрис (від нім. abriß – обрис, контур) – схематичне креслення певної ділянки місцевості, зроблене в польових умовах від руки з позначенням на ньому даних промірів, необхідних для складання точного плану окремого об'єкта, певної ділянки місцевості чи іншого графічного документа. А. застосовують для схематичного зображення туристських перешкод – перевалів, льодопадів, порогів тощо.

Автомобільний туризм – вид спортивного туризму; подолання туристських маршрутів на автомобілях. Головна особливість А.Т. – можливість добиратися до початку категорійної частини маршруту і повертатися назад своїм ходом. Це обумовлює рух дорогами загального користування і велику загальну протяжність маршруту. Складність автомобільних походів визначається в залежності від включення до їх маршрутів класифікованих ділянок або ділянок, аналогічних їм за характером, кількістю перешкод, технічною складністю їх подолання. Нормативна протяжність походу складається із протяжності класифікованих ділянок, що включені до маршруту, та додаткової протяжності, до якої входять ділянки доріг без перешкод або ділянки, складність яких характеризується більш низькою категорією ніж класифікована ділянка.

Автомототуризм – об'єднана назва автомобільного та мотоциклетного туризму.

Азимут (від араб. ас-сумут – шлях, напрям) – кут, утворений між північним напрямом географічного (істинного) меридіана й напрямом на даний предмет за ходом годинникової стрілки, який вимірюється від 0° до 360° (рис. 1). Як правило, визначається на географічній карті. На місцевості туристи дотримуються визначеного напрямку руху за компасом із врахуванням магнітного схилення. Синонім – азимут географічний.

Активний туризм (англ. active tourism) – 1. такий, який при подоланні туристських маршрутів використовує активні засоби пересування та подолання перешкод (пішки, на велосипедах, байдарках, лижах, мотоциклах, вітрильних катамаранах тощо). Це форма подорожей за маршрутами невисоких категорій складності, переважно в слабозміненому природному середовищі, з використанням активних способів пересування. За змістом цей вид туризму близький до існуючого спортивного туризму, але ґрунтується на маршрутах

некласифікованих або невисоких категорій складності і не дає учасникам можливості отримувати спортивні розряди і звання. Маршрути А.Т. мають незначну протяжність і тривалість, меншу, ніж встановлені для спортивних туристських походів; 2. в міжнародному туризмі – приїзд іноземних туристів в країну, які оплачуючи товари і послуги, забезпечують находження валюти в бюджет країни, що приймає, й активізує її платіжний баланс.

Аналіз туристичного ринку - оцінка потенційних обсягів продажів на ринку тих або інших туристичних послуг.

Анімаційна програма - комплекс заходів спортивного та розважального характеру, що входять до сфери рекреаційних і духовних інтересів туриста та розробляються для проведення ним вільного часу.

Базовий табір (гірськ.) – місце розташування туристів, яке служить вихідною точкою для радіальних походів, навчальних і тренувальних занять, перевалочним пунктом між легкими підходами і технічно складними ділянками маршрутів. Б.Т. організують учасники навчальних туристських заходів, туріад, туристських походів з дітьми. Місце для Б.Т. вибирають з урахуванням максимальної безпеки і комфортності – визначаються місця для забору питної води, вмивання, миття посуду, прання, вогнища, прийому їжі та ін. Враховуються захищеність від вітрів, освітленість сонцем в ранкові та вечірні години. У Б.Т. організованому на 10 і більше днів, зазвичай використовують стаціонарні намети (в першу чергу, для кухні-їдальні, штабу і медпункту).

Байдарка (водн.) – вузький легкий, в туристському варіанті – розбірний, човен. Належить до маломірних гребних суден, призначена для походів і прогулянок річками, озерами і водосховищами в умовах помірного хвилювання; буває одно-, дво- і тримісною. Розбірні Б. за конструкцією корпусу поділяються на каркасні, каркасно-надувні, надувні і жорсткі.

База відпочинку - об'єкт розміщення сезонного функціонування, розташований у рекреаційній зоні, з забезпеченням умов для відпочинку з мінімальними зручностями в регламентованому режимі.

База даних клієнтів - банк інформації про відвідувачів. Запис зазвичай проводиться під час продажу. Банк даних може й надалі використовуватися для отримання різних типів довідок.

Бівак (нім. biwak – табір) – місце розміщення (стоянка) туристської групи для ночівлі або відпочинку. Б.Т. розташовують на досить рівних і сухих майданчиках, галявинах, у місцях, недоступних для каменепадів, лавин, затоплення. Місце стоянки повинно бути приховано від вітру і, по можливості, не трудомістке для обладнання. Бажано, щоб поблизу було джерело води.

Бунгало - невеликий туристичний готель (будівля, зазвичай побудована з легких матеріалів на березі моря, часто пропонується в тропічних та південних країнах).

Велосередний туризм – вид спортивного туризму, в якому головним або єдиним засобом пересування туристів-спортсменів є велосипед. В.Т. має свої переваги у порівнянні з іншими видами туризму. Велосипед дає можливість із досить значною швидкістю долати великі відстані, ознайомитися під час туристської подорожі з кількома географічними районами, відвідати цікаві об'єкти, розташовані один від одного на значній відстані. Місця, якими важко пересуватися на велосипеді, велотуристи долають пішки і відображають це у своїх звітах..

Виїзний туризм - подорожі осіб, які постійно проживають у певній країні, в іншу країну.

Внутрішній туризм - це поїздки відвідувачів - резидентів за межі свого звичайного середовища, але в межах своєї країни (подорожі в межах України осіб, які постійно проживають в Україні).

Внутрішній турист - відвідувач - резидент, який здійснює поїздку в межах своєї країни, але за межі свого звичайного середовища (особа, яка подорожує в межах України і постійно проживає в Україні).

Гірський притулок - об'єкт розміщення, розташований у віддаленій гірській місцевості на туристичному маршруті з активними способами пересування, призначений для короткочасного перебування та відпочинку.

Гостинність - повага до гостя та щирість при частуванні. Стала характерною рисою слов'янського народу.

Дитячий оздоровчий комплекс - об'єкт розміщення, що забезпечує у регламентованому режимі надання комплексу послуг розміщення, харчування, оздоровлення та відпочинку для дітей.

Дитячий табір - об'єкт розміщення сезонного характеру з регламентованим режимом відпочинку та оздоровлення дітей, як правило, на канікулах.

Зарубіжний (виїзний) туризм - це поїздки осіб - резидентів країни (регіону), які здійснюють перебування в місцях, що знаходяться за межами їхньої країни.

Індивідуальний плановий туризм - комплексна послуга, що налається за власною програмою з нестандартними пакетами обслуговування (індивідуальний тур завжди дорожчий, ніж груповий).

Індивідуальний тур (An individual round) - тур з певним набором туристичних послуг, замовлений клієнтом (або невеликою групою), включаючи розміщення, харчування, трансфер, екскурсійну та розважальну програми.

Наметовий табір - об'єкт, що має умови для розміщення у наметах та для активного відпочинку на природі.

Обов'язки туриста - під час здійснення подорожі, включаючи транзит, турист зобов'язаний: дотримуватися законодавства країни (місця) тимчасового перебування, поважати її соціальний устрій, звичаї, традиції, релігійні вірування; зберігати навколишнє природне середовище, дбайливо ставитися до пам'яток природи, історії й культури в країні (місці) тимчасового перебування; дотримуватися правил в'їзду в країну (місце) тимчасового перебування, виїзду із країни (місця) тимчасового перебування й перебування там, а також у країнах транзитного проїзду; дотримуватися під час подорожі правил особистої безпеки.

Організатор туру (tour organizer) - приватна особа або турагент, або нетуристична організація, що комплектує групу туристів для участі в турі, запропонованому туроператором. Зазвичай, організатору тура або його представнику надається право безкоштовної участі в даному турі.

Організаційна культура - система цінностей і переконань, що дає співробітникам уявлення про організацію, а також визначає норми і правила їхньої поведінки в ній.

Організований туризм - поїздка, організована туристичними фірмами за стандартним або спеціально розробленим особисто туристом (групою туристів) маршрутом.

Орієнтування (від англ. orientate – орієнтуватися) – визначення туристом свого місця розташування на місцевості та напрямку руху. Для цього необхідно провести комплекс дій, щодо визначення свого місця розташування відносно сторін горизонту за допомогою компаса, карти. Наближене О. можливе за місцевими орієнтирами (природними і штучними), положенням Сонця, Місяця, зірок, які вимагають певних знань географії, астрономії, вміння користуватися компасом.

Маршрутний Туризм (від фр. marche – хід, рух і route – шлях) – проходження маршрутів спортивних туристських походів з визначених видів спортивного туризму – пішохідного, лижного, гірського, водного, велосипедного, автомото, спелеологічного та вітрильного. Допускається також комбінація кількох видів спортивного туризму в одному поході. На сьогоднішній день спортивний туризм в Україні є видом спорту, який включено до Єдиної спортивної класифікації України, із притаманними спорту званнями та спортивними розрядами – від масових юнацьких розрядів до звання «Майстер спорту».

М.Т. і надалі залишається основою спортивного туризму, хоча відбувся значний відтік туристів-спортсменів в туризм змагальний.

Пансіонат - об'єкт розміщення оздоровчого напрямку, розташований у позаміській або рекреаційній зоні, призначений для тривалого перебування з регламентованим режимом відпочинку та харчування. Пансіонати призначені для тривалого відпочинку від 10 до 20 днів і оздоровлення дорослих і батьків з дітьми. Відпочинок у пансіонаті регламентується розпорядком дня. Місткість пансіонатів - 500-1000 місць. Для кращої організації відпочинку в структурі пансіонату передбачають виділення житлових груп на 200-250 осіб. Для розміщення контингенту відпочиваючих використовують спальні на 1, 2 і 3 ліжко-місця та двокімнатні житлові номери на 4 і 5 ліжко-місць. Харчування організовують в їдальнях, додатково передбачаються буфета, бари. У пансіонатах, в яких до 50% загальної кількості відпочиваючих діти, обов'язковим є наявність умов для організації дитячого відпочинку. Зокрема передбачаються ігрові майданчики для дітей, приміщення для роботи з дітьми, гральні автомати, бібліотека з читальним залом тощо. Пансіонати розраховані на широке коло відпочиваючих різного віку, статі, соціального статусу.

Переправа (піш.) – перехід туристів через перешкоду – яр, каньйон, річку, болото, льодовикову тріщину різними способами (вброд, навісна переправа, по колоді, по паралельних вірьовках, по жердинах та купинах).

Похід – пересування організованої групи туристів певним маршрутом з визначеною метою і в установленому порядку.

Похід вихідного дня – похід одноденний або такий, що передбачає організацію одного-двох нічлігів, який, зазвичай, здійснюваний у вихідні дні. У переважній більшості випадків П.В.Д. організовуються з метою оздоровлення та активного відпочинку учасників. Крім того, вони можуть переслідувати навчальні та тренувальні цілі.

Трансфер - перевезення туриста, і його багажу з вокзалу (залізничного, морського, авіаційного) до готелю або назад в пунктах його зупинки за маршрутом. Трансфер індивідуальних туристів виконується легковою машиною або мікроавтобусом, а трансфер групових туристів - автобусами.

Тур - поїздка за певним маршрутом, в певний строк, з певним комплексом послуг (перевезення, розміщення, харчування тощо). Розрізняється індивідуальна та групова подорож.

Туризм - діяльність осіб, які здійснюють поїздки та перебувають у місцях, що знаходяться за межами їхнього звичайного середовища на термін від 24 годин до одного року, з будь-якою метою, але без здійснення діяльності, що оплачується з джерел, які знаходяться у місці відвідання.

Туризм в'їзний - подорожі в межах України осіб, які не проживають постійно в Україні.

Туризм виїзний - подорожі осіб, які постійно проживають в Україні, в іншу країну.

Турист - особа, яка здійснює подорож Україною або іншими країнами з незабороненою законом країни перебування метою на термін від 24 годин до одного року без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін.

Туристична діяльність - туроператорська й турагентська діяльність, а також інша діяльність з організації подорожей.

Туристична послуга - економічне благо, спожите туристом і виражене в результаті виконання відповідним виконавцем договору відшкодованих послуг із перевезення, розміщення, харчування, екскурсійного та іншого обслуговування туриста.

Радіальний вихід – невелика ділянка туристського маршруту, що проходиться з поверненням до початкової точки – базового табору. Радіальний маршрут передбачає одно-кількаденні походи від базового табору, далекі екскурсії для огляду цікавих у пізнавальному значенні об'єктів, розвідувальні виходи з відхиленням від основного маршруту.

Рюкзак (від нім. rucksack – заплічна сумка) – спеціалізований заплічний мішок для тривалого перенесення на спині різних вантажів – спорядження, продуктів харчування, особистих речей тощо. Забезпечений двома косими (йдуть від області шиї в боки) лямками, що надягаються на плечі, а також, стабілізуючими й розвантажувальними ремнями, і додатковими елементами для навісного закріплення предметів екіпіровки туриста. Синонім – наплічник.

Самодіяльний туризм – різновид туризму, який виділяється за такою систематизаційною ознакою як ступінь організованості (організований та неорганізований); форма неорганізованого туризму, де туристські послуги та потреби забезпечуються на основі самодіяльності туристів. При цьому, туристи самі обирають маршрути, спосіб пересування, забезпечують собі харчування, нічліг і місце відпочинку. Спортивний С.Т. можна вважати одним з вітчизняних гуманітарних досягнень ХХ ст. Масовий характер, високоетичні (пізнавальні, оздоровчі, виховні) ролі в суспільстві відносять цю діяльність до безумовних досягнень епохи Радянського Союзу. Спортивний туризм в СРСР, будучи в основному самодіяльним, відрізнявся масовістю саме через його самоорганізований характер.

Спелестологічний туризм (спелеол.) – подорожі та екскурсії підземними структурами штучного походження, які мають певний туристський інтерес. Такі як катакомби (наприклад, Одеські, Керченські), шахти (наприклад, Солотвинські соляні шахти в Закарпатті), міські підземні комунікації тощо.

7.3 Рекомендована література

7.3.1. Законодавча та нормативна

1. Закон України «Про туризм»: (офіц. текст: за станом на 06 жовтня 2011 р.) / Верховна Рада України. – К.: Парламентське вид-во, 2011. – 32 с.
2. Закон України «Про страхування»: (офіц. текст: за станом на 14 серпня 2008 р.) / Верховна Рада України. – К.: Парламентське вид-во, 2008. – 40 с.
3. Закон України «Про аварійно-рятувальні служби»: (офіц. текст: за станом на 01 лютого 2003 р.) / Верховна Рада України. – К.: Парламентське вид-во, 2003. – 40 с.
4. Наказ МОНУ «Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України»: (офіц. текст: за станом на 24 березня 2006 р. ВР) // Офіційний вісник України. - 1999 р., № 21, С. 192.

7.3.2. Базова

1. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм. Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. – 304 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/grabovsky.htm
2. Тимошенко Л.О., Лабарткава К.В. Спортивний туризм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 ч. Львів: ЛДУФК, 2012. Ч. 1. 150 с.
3. Тимошенко Л.О., Лабарткава К.В. Спортивний туризм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 ч. Львів: ЛДУФК, 2014. Ч. 2. 176 с.
4. Філіпов З.І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізкультурного профілю. Дрогобич: Коло, 2010. 344 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/filipov.htm

7.3.3. Допоміжна

1. Богатов А.О. Організація спортивно-оздоровчого туризму. Навчальний посібник. Одеса.: ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2013. 114 с.

7.4. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Онлайн-бібліотека турклубу «Глобус» <https://www.tkg.org.ua/library>
2. Федерація спортивного туризму України <https://www.fstu.com.ua/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Кафедральна дошка для проектору	Ноутбук, проектор
Практичне заняття	Кафедральна дошка для проектору	Ноутбук, проектор